

Соціальні гарантії і пільги 2017 року.

Реалізація більшості соціальних гарантій і пільг, передбачених для жителів нашої держави, залежить від норм законів України про державний бюджет, які приймаються щорічно. На наш погляд доцільно проінформувати про встановлені розміри і мінімальної заробітної плати, і прожиткового мінімуму, розповісти про ті категорії громадян, яким державна допомога надається в залежних від цих розмірів обсягах.

Норми закону «Про Державний бюджет» цікаві кожному з нас тому, що саме цим законом встановлюються розміри мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму на черговий рік. А ці розміри в свою чергу впливають на розмір заробітної плати, яку ми отримуємо, і на розмір державної допомоги, яку отримують пільгові категорії наших громадян.

Мінімальна заробітна плата – це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може проводитися оплата за виконану працівником місячну, погодинну норму праці. До мінімальної заробітної плати не включаються доплати, надбавки, заохочувальні та компенсаційні виплати. У щомісячному вимірі мінімальна заробітна плата з 1 січня 2017 року становить 3200 гривень, а у погодинному вимірі - 19 гривень 34 копійки за час.

Прожитковий мінімум – це грошова сума, яка на думку Верховної Ради України, достатня для забезпечення нормальної життєдіяльності громадян. Вона визначається з урахуванням необхідного набору продуктів харчування, мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг, необхідних для задоволення основних соціальних і культурних потреб особистості. Розмір прожиткового мінімуму встановлюється щорічно в Законі про Державний бюджет, визначається нормативним шляхом у розрахунку на один місяць на одну особу. Окремо розраховується розмір прожиткового мінімуму для тих, хто відноситься до основних соціальних і демографічних груп населення, а саме для дітей віком до 6 років, дітей віком від 6 до 18 років, для працездатних осіб, для осіб, які втратили працездатність. З 1 січня поточного року для працездатних осіб прожитковий мінімум становить 1600 гривень, а, наприклад, для дітей до 6 років – 1355 гривень, для дітей від 6 до 18 років – 1689 гривень.

Від прожиткового мінімуму залежать розміри більшості видів державної допомоги сім'ям з дітьми.

Так, якщо жінка не застрахована в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування (наприклад, не працює), то допомога у зв'язку з вагітністю та пологами їй буде виплачуватися за правилами Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Розмір такої допомоги становитиме 100 відсотків середньомісячного доходу, зрозуміло, якщо такий дохід жінка отримує у вигляді стипендії або допомоги по безробіттю. Але в будь-якому випадку розмір допомоги буде не менше 25 відсотків

встановленого прожиткового мінімуму для працездатної особи, тобто в даний час 25 відсотків від 1600 гривень, або 400 гривень.

З 2015 року не залежить від розміру прожиткового мінімуму розмір допомоги при народженні дитини. Тепер її розмір зазначений безпосередньо у Законі України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» і складає 41280 гривень. Виплата допомоги здійснюється одноразово у сумі 10320 гривень, решта суми виплачується протягом наступних 36 місяців рівними частинами.

Продовжуючи розмову про державну допомогу сім'ям з дітьми, необхідно зазначити, що від розміру прожиткового мінімуму залежить розмір допомоги на дітей, які перебувають під опікою. Нажаль, бувають випадки коли діти по тим чи іншим причинам залишаються без батьківського піклування. Якщо подальша доля дитини влаштовується шляхом призначення над ним опіки та піклування, то дитина та її опікун можуть розраховувати на державну допомогу. Зазначена допомога надається у розмірі, що становить два прожиткових мінімуми для дитини відповідного віку. Так, якщо дитина старше 6 років, то її опікун в 2017 році буде отримувати державну допомогу в розмірі 3 378 гривень, якщо дитина віком до 6 років, то розмір допомоги становитиме 2710 гривень. Одержувачам такої допомоги необхідно враховувати, що в разі, якщо на дитину виплачується пенсія у випадку втрати годувальника, аліменти, стипендія, розмір державної допомоги буде зменшений на суму цих виплат.

Одинокі матері – це також категорія осіб, допомога яким залежить від прожиткового мінімуму. Розмір допомоги встановлено в статті 18-3 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми». Він залежить від рівня доходу матері, яка самотійно виховує дитину. Так, щоб визначити, на яку допомогу від держави може розраховувати одинока мати, необхідно від прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку відрахувати середньомісячний сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу. Ця різниця і буде сумою державної допомоги.

Право на державну допомогу надане малозабезпеченим сім'ям – сім'ям, які з поважних або незалежних від них причин мають дохід нижче прожиткового мінімуму для сім'ї. У такому випадку відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» надається грошова допомога. Розмір допомоги залежить як від середньомісячного сукупного доходу сім'ї, так і від встановленого розміру прожиткового мінімуму.

Норми зазначеного вище закону визначають, що розмір державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям розраховується як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом. Прожитковий мінімум для сім'ї – це сума встановлених прожиткових мінімумів для кожного з членів такої родини, а сукупний дохід сім'ї – це сума доходів усіх членів сім'ї з усіх джерел. Але в зв'язку з тим, що економічне становище нашої держави не дозволяє забезпечити всім сім'ям доходи на рівні прожиткових мінімумів, закон дозволяє встановлювати

розмір соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям не в повному розмірі, а з урахуванням реальних можливостей видаткової частини Державного бюджету. Законом про Державний бюджет щорічно встановлюється, так званий, гарантований рівень забезпеченості прожиткового мінімуму. Ось цей рівень забезпеченості і застосовують при розрахунку права малозабезпеченої сім'ї на державну допомогу. На 2017 рік рівень забезпечення прожиткового мінімуму становить для працездатних осіб 21 відсоток від прожиткового мінімуму, тобто 336 гривень, для дітей – 85 відсотків від прожиткового мінімуму, або 1152 гривні для дітей до 6 років та 1435 гривень для дітей від 6 до 18 років. Розібравшись у цих нормах чинного законодавства, можна зрозуміти, що для з'ясування питання чи має родина з низькими доходами право на державну допомогу як малозабезпечена сім'я, необхідно скласти показники рівня забезпеченості прожиткового мінімуму для членів сім'ї і від цієї суми відняти суму доходів членів сім'ї. Якщо є різниця, то можна звернутися в управління праці та соціального захисту населення за місцем проживання та з'ясувати конкретну ситуацію з отриманням такого виду державної допомоги.

Право на державну соціальну допомогу мають інваліди з дитинства і діти-інваліди віком до 18 років. Розмір такої допомоги встановлений Законом України „Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” і теж залежить від розміру прожиткового мінімуму. Інвалідам з дитинства 1 групи допомога призначається у розмірі 100 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність – з 1 січня 2017 року 1247 гривень, інвалідам з дитинства 2 групи – 80 відсотків, а інвалідам з дитинства 3 групи – 60 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Діти-інваліди віком до 18 років мають отримувати державну допомогу, розмір якої дорівнює 70 відсоткам прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Тимчасова державна допомога передбачена для дітей, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, або місце проживання яких невідоме. Розмір такої допомоги обчислюється як різниця між 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців.

Начальник Бахмутського районного
відділу державної реєстрації актів цивільного
стану Головного територіального управління
юстиції
Донецькій області
Я.ВНоскова